

SARAH WENDEL, entrevista a Falk Richter en ocasió de la gira d'*En estat d'excepció*, 2008. Publicat al web de l'autor. (Traducció: TNC)

El títol de l'obra que presentes a la biennial també té una dimensió explosiva. «*En estat d'excepció*» es refereix a la guerra, el terror i les amenaces. Un gran títol que fa por. Però en el teu treball la por no es desencadena en un gran fresc polític, sinó per sota, a la cèl·lula on fermenta la societat, a la família, en un interior en què esdevé destructora per a l'exterior —i és això el que fa d'aquest text un viatge de recerca a les intimitats de la societat. *En estat d'excepció* també és una obra política?

En el fons és una obra sobre la por, la paranoia i la incapacitat de decidir fins a quin punt són reals les amenaces que imaginem, fins a quin punt es reforcen amb les imatges dels mitjans de comunicació o amb pors subconscients que tenim. Es nodreix amb la por del propi fracàs, és també la por que els murs que protegeixen la

nostra societat occidental no resistiran la pressió de l'exterior. En aquest moment, segons la meva opinió, la por és el tema central de la nostra societat. La por del propi fracàs en la societat, la por del fracàs econòmic d'un país sencer, la por del terrorisme, la por de l'esfondrament dels nostres sistemes socials, finalment la por que la nostra societat en deu anys sigui molt diferent, molt més brutal. En què basem aquesta por i la sensació que la nostra zona protegida de seguretat que és l'Europa de l'Oest ja no funciona des de fa temps, no en tinc ni idea. Els meus personatges ja no hi poden respondre, ja no es pot fer la distinció entre la situació objectiva i els nostres fantasmes de la por.

Quin contingut real té *En estat d'excepció*, segons la teva opinió?

Per un costat, les «gated communities» existeixen realment, no em semblen una metàfora literària: gent que s'amaga darrera de les reixes ben vigilades i que tenen por de la autèntica vida en brut a l'exterior, i que ja no aconsegueixen dormir a la nit. I això també és la clau de la meva obra: està plena de realitat, però és una ficció. I la irrealitat augmenta amb la por dels personatges.

Què et va inspirar quan vas escriure *En estat d'excepció*?

Em vaig interessar per les «gated communities» que existeixen realment. Són llocs on uns rics es retiren, protegits per serveis de seguretat privada perquè la societat de les grans ciutats s'enfonsa cada cop més. Em va interessar veure com es modifica la vida quan la gent ja no té una experiència real respecte d'allò que els fa por, sinó que s'aïllen de tot i construeixen una comunitat homogènia i artificial. En general, la por creix i esdevé paranoia, i alhora es té la sensació que la vida perd substància i sentit a pesar d'haver-hi una abundància de luxe i d'ofertes de benestar. Sobretot em va inspirar el «Celebration» de Disney a Florida. Cal passar llargs processos de sol·licitud, quan algú demana entrar-hi. Disney regula la forma de vida en comú, hi ha un ajuntament, però que és completament buit, és un embolcall. Tot el que fa una administració municipal normal ho controla directament la Disney Corporation. Quan algú té un problema amb les normes del joc de la Gated Community, l'únic que pot fer és anar-se'n. Bàsicament, és l'intent de copiar la imatge idealitzada d'una petita ciutat idíl·lica, que funciona perfectament, amb pistes

de tennis i un petit llac al centre. Mentre les grans ciutats americanes s'ensorren, i realment no es pot anar al centre de nit, apareixen aquestes imatges oníriques d'una època fundadora idealitzada. En aquest món Disney no hi ha res que s'assembli a la democràcia, les persones no són ciutadans sinó clients. Quan no es té res a la vida a part d'una feina que depèn d'algú altre, i no es troba amor en la relació amb l'altre, s'acaba sent víctima per força d'un burn-out [síndrome del treballador desgastat] com l'Home de l'obra. I avui en dia, el seu destí és el de moltíssima gent. [...]

A les teves obres es busca en va un món indemne. Alguns crítics consideren la teva manera de polaritzar les comes com teatre de tesi. I per dir-ho d'una manera més càustica: tothom pot provocar, l'art comença quan es donen respostes. Les teves obres no ofereixen ni resposta ni esperança. Perquè no proposes algun contra-model o alguna utopia?

Però si es tracta d'un malentès bàsic. «L'art comença quan es donen respostes» és una afirmació simplement falsa, i que no té cap sentit des del punt de vista de la història de l'art. Quines respostes donen les obres de Francis Bacon,

Bill Viola, Anton Txèkhov, Shakespeare o Beckett, Lynch o Godard? L'art de qualitat desperta preguntes, pot aguditzar o fins i tot modificar la percepció de l'espectador, li pot fer prendre consciència de coses que se li escapen en el dia a dia. Li pot obrir nous espais, ensenyar-li noves formes, també el pot xocar o confrontar-lo a coses que no coneix en absolut, però evidentment l'espectador no rep al final cap consell de vida pràctica en un àlbum de poesia, això seria aplanar totalment el que és l'art. Si busques un contra-model, doncs observa precisament els meus personatges i organitza la teva vida d'una manera diferent. No et comportis com els meus personatges i segur que seràs més feliç. Les meves obres no pretenen que les coses són immutables, sinó que les podem canviar. És aquí on es troba la utopia. [...]